

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 22Csp/72/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618203307
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Mochnáčová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2019:5618203307.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš, sudkyňou JUDr. Martinou Mochnáčovou, v právnej veci žalobcu: Z. L., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. XXX, XXX XX I., zastúpený advokátom JUDr. Vladimírom Sidorom, so sídlom Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, v spore o zaplatenie 575,90 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 575,90 eur, s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 575,90 eur od 23. 01. 2019 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku sa žaloba zamietá.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručенou okresnému súdu dňa 26. 11. 2018 sa žalobca domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 575,90 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 575,90 eur od 23. 11. 2018 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. Uviedol, že sporové strany uzavreli dňa 26. 05. 2014 Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500046629, ktorá mala charakter spotrebiteľského kontraktu, pričom pri jej uzatváraní neboli dodržané všetky ustanovenia ochrany spotrebiteľa v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. V zmluve je uvedená úroková sadzba vo výške 70,03 % a výška ročnej percentuálnej miery nákladov v rozsahu 68,86 %. Ak by žalovaný ročnú percentuálnu mieru nákladov vypočítal v súlade so zákonom, je zrejmé, že výslednou hodnotou nemohlo byť číslo menšie ako samotný úrok, keďže úrok je jednou zo zložiek výpočtu. Pokiaľ bola v zmluve nesprávne uvedená výška ročnej percentuálnej miery nákladov, uvedené má za následok zákonnú sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru. Žalobca zároveň zdôraznil, že mu boli poskytnuté finančné prostriedky len v sume 362,25 eur. Správne určená výška ročnej percentuálnej miery nákladov mala predstavovať 112,23 %. Ďalej žalobca uvádzal, že výška úrokovej sadzby uvedená v zmluve nezodpovedala výške priemernej úrokovej miery z úverov peňažných ústavov v čase uzavretia predmetnej zmluvy. Podľa tabuľky priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk, uverejnenej na internetovej stránke J.Á. G. N., bola priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby 10,71 % pre podobné typy úverov so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby v mesiaci máj 2014. Keďže dohodnutá výška úrokovej sadzby viac ako 6-násobne prevyšuje mieru z úverov obchodných bánk v čase uzavretia predmetných zmlúv, ide o neplatný právny úkon. Takýto rozpor s dobrými mravmi a neplatnosť právneho úkonu judikovali opakovane súdy SR, vrátane Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí zo dňa 31. 07. 2009, sp. zn. 1M Cdo 1/2009. Obdobne sa k výške úrokov z úverov v spotrebiteľských veciach vyjadril aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutiach sp. zn. 3Co/114/2014 a 20Co/3/2015. Na základe uvedeného

žalobca tvrdil, že dohodu o výške úrokovej sadzby v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka treba posúdiť ako priečiacu sa dobrým mravom, a teda ako absolútne neplatnú. Žalovaný so svojimi klientmi uzatváral zmluvy o spotrebiteľských úveroch s obdobne vysokými úrokovými sadzbami a slovenské súdy v daných sporoch viackrát označili obdobne vysokú úrokovú sadzbu za neprijateľnú a v rozpore s dobrými mravmi. Zmluva tak neobsahuje určenie výšky úrokovej sadzby ako povinnú náležitosť spotrebiteľského úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010. Z uvedeného dôvodu treba považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Ďalej žalobca namietal, že žalovaný v zmluve neuviedol spôsob započítania splátky úveru na istinu, úroky a poplatky ako to vyžaduje zákon o spotrebiteľských úveroch, pričom odkázal na konkrétne rozhodnutia krajských súdov. Absencia uvedenej náležitosti má rovnako za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Napokon žalobca odkázal na ďalšie chýbajúce náležitosti zmluvy, a to termín konečnej splatnosti úveru a dobu trvania zmluvy, na podporu čoho tiež poukazoval na judikatúru slovenských súdov. Žalovaný so žalobcom uzavrel dňa 26. 05. 2014 spolu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere aj Dohodu o poskytnutí služby, ktorú treba považovať za odporujúcu dobrým mravom, ako aj zákonu o spotrebiteľských úveroch a Občianskemu zákonníku. Na základe tejto dohody žalovaný ako veriteľ poskytol žalobcovi službu spočívajúcu v odklade splatnosti splátok, za čo zinkasoval odplatu vo výške 117,75 eur. Dohoda o poskytnutí služby súvisí so zabezpečením pohľadávky žalovaného vzniknutej na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Toto fiktívne plnenie, za ktoré musel klient uhradiť vysokú odplatu, nie je plnením, ktoré slúži záujmom spotrebiteľa, ale naopak je plnením slúžiacim záujmom veriteľa. Názor o neplatnosti takejto dohody bol v návrhu odôvodnený konkrétnymi rozhodnutiami slovenských súdov. Žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 362,25 eur, t. j. znížený o sumu 117,75 eur, ktorý predstavuje poplatok za poskytnutie fiktívnej služby. Z listiny zo dňa 07. 08. 2018, ktorú žalovaný zaslal zamestnávateľovi žalobcu vyplýva, že žalobca uhradil všetky záväzky zo zmluvy a vo výške z nej vyplývajúcej podľa splátkového kalendára, t. j. sumu 1.183,68 eur. Žalobca však plnil formou zrážok zo mzdy aj ďalšie plnenie na zmluvu, pričom plní aj naďalej, keďže žalovaný listinou zo dňa 07. 08. 2018 požiadal zamestnávateľa žalobcu o výkon zrážok pre ďalšie žalovaným presne neidentifikované a vyčíslené plnenie. Istinu v uvedenom prípade predstavuje suma 362,25 eur. Žalobca podľa prehľadu vykonaných zrážok zo mzdy, vystavené zamestnávateľom žalobcu od januára 2015 do mája 2018, uhradil preukázateľne na zmluvu sumu 1.241,72 eur. Preto preplatok vo výške 879,47 eur tak zakladá bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobcu. Žalobca si z dôvodu opatrnosti uplatnil nárok len vo výške zrazených súm za obdobie dvoch rokov pred podaním žalobného návrhu, počnúc zrážkou od 12. mesiaca 2016 až do zrážky zo mzdy 10. mesiaca 2018, v celkovej sume 575,90 eur. Právnym titulom uplatneného nároku je bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca zároveň požiadal súd, aby vyzval žalovaného na predloženie úplného výpisu splácania úveru zo strany žalobcu, z ktorého bude zrejmé, v akej výške bol žalobcovi úver poskytnutý, stav splátok a v akej výške bol úver žalobcom splatený vrátane spôsobu započítavania jednotlivých úhrad na istinu alebo príslušenstvo úveru.

2. Spolu so žalobou sa žalobca domáhal aj nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobcu, vyplývajúceho z Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500046629, prislúchajúcej k Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500046629 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným zo dňa 26. 05. 2014. Uviedol, že žalobca so žalovaným uzatvorili spolu so Zmluvou o revolvingovom úvere zo dňa 26. 05. 2014 aj Dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500046629, na základe ktorej je zamestnávateľ žalobcu povinný vykonávať mesačné zrážky zo mzdy alebo z iných príjmov žalobcu vo výške 24,66 eur mesačne v prípade, že žalovaný predloží túto dohodu zamestnávateľovi žalobcu. Zrážky zo mzdy sú vykonávané u zamestnávateľa žalobcu do dnešného dňa. Keďže žalobca preukázal uzatvorenie zmluvy o revolvingovom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou a poukázal na neprijateľné podmienky spôsobujúce bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu nepoužíva právnu ochranu a je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca spolu s výpočtom neprijateľných podmienok v zmluve, ktoré majú za následok jeho neisté postavenie v zmluvnom vzťahu a zvyhodňujú veriteľa, poukázal aj na nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy vo forme znižovania jeho majetku, a to len na základe vyčíslenia dlžnej sumy žalovaným bez akéhokoľvek rozhodnutia súdu, čo má za následok zhoršovanie jeho životnej úrovne, a teda tým preukazuje potrebu nariadenia neodkladného opatrenia.

3. K žalobe a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bola pripojená nečitateľná Zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 26. 05. 2014, Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Dohody o zrážkach zo mzdy - zaslanie zo dňa 23. 01. 2015,

Zrážky zo mzdy - Z. L. zo dňa 07. 08. 2018, Interné oznámenie zo dňa 16. 11. 2018, zrážky podľa typu za rok 2015 až 2018, poštové poukazy, Priemerné úrokové miery z úverov za obdobie roku 2014, výpočet RPMN pre spotrebiteľský úver a Predsporová výzva zo dňa 16. 11. 2018.

4. Vzhľadom na nečitateľnosť predloženej kópie zmluvy č. 8500046629 bol žalobca výzvou zo dňa 30. 11. 2018 požiadaný o predloženie čitateľnej listiny. Žalobca na uvedené reagoval doručením listinných dôkazov, a to dňa 21. 12. 2018.

5. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 22Csp/72/2018 zo dňa 15. 01. 2019 tak, že žalovanému uložil povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobcu vyplývajúceho z Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500046629 prislúchajúcej k Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500046629 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 26. 05. 2014.

6. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe navrhol túto v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že nároky v zmysle Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500046629 boli určené právoplatným rozhodnutím rozhodcovského súdu, pričom žalobcom uvádzané tvrdenia mohli byť uplatnené v daných konaniach a zároveň bol oprávnený podať žalobu na preskúmanie predmetných rozhodnutí. Rozhodcovský rozsudok sp. zn. 258/10/15 bol vydaný dňa 03. 10. 2016, právoplatný dňa 19. 02. 2017 a vykonateľný dňa 23. 02. 2017. Vo veci nárokov zo zmluvy bolo právoplatne rozhodnuté a toto rozhodnutie nie je možné meniť alebo rušiť, a to ani prijímaním rozhodnutí, ktoré by mu odporovali. Pripustením iného výkladu by došlo k porušeniu ustanovení, ktoré upravujú prekluzívnu lehotu pre preskúmanie rozhodcovského rozhodnutia. Nie je prípustné, aby zákonná úprava určená na preskúmanie rozhodcovského rozsudku bola obchádzaná podaním žaloby o zaplatenie, kedy dlžník (pôvodne žalovaný v rozhodcovskom konaní) podá žalobu (o plnenie, o určenie) a aby sa na rozhodcovské rozhodnutie neprihliadalo. Na základe uvedeného žalovaný v súlade s § 230 CSP vzniesol námietku prekážky právoplatne rozhodnutej veci. V súvislosti s uvedeným navrhol pripojiť spis rozhodcovského konania vedeného pred Slovenským arbitrážnym súdom v Bratislave pod sp. zn. 258/10/15. K tvrdeniam žalobcu o nesprávne uvedenej RPMN a neplatnosti Dohody o poskytnutí služby žalovaný uviedol, že RPMN bola vypočítaná podľa zákonného matematického vzorca. Nesúhlasil tiež s argumentáciou žalobcu o vyplatenej nižšej sumy úveru. Žiadna právna úprava totiž neurčuje, že pojem „poskytnutie úveru“ je rovnocenný, či dokonca synonymom „vyplatenia úverových peňažných prostriedkov“. Poskytnutím úveru sa v zmysle právnej úpravy rozumie nielen vyplatenie prostriedkov úveru, ale každá zákonom uznaná forma splnenia záväzku, teda aj započítanie, k čomu žalovaný odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. Obdo V 47/2001. Pokiaľ ide o Dohodu o poskytnutí služby, táto nebola podmienkou ani predpokladom pre vznik zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Spotrebiteľ Dohodu o poskytnutí služby uzavrieť nemusel a v podanej žalobe ani netvrdil a ani nepreukázal opak. Žalovaný tvrdil, že Dohoda o poskytnutí služby je individuálnym dojednaním v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Oprávnenosť postupu žalovaného v prípade uzatvorenia Dohody o poskytnutí služby podporuje aj názor vyjadrený v rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43CoR/5/2016. Dohoda o poskytnutí služby mala dobrovoľný charakter a v prípade zahrnutia odplaty z nej vyplývajúcej do celkových nákladov spojených s úverom by daný postup odporoval zákonu. Tiež nesúhlasil s názorom žalobcu o neplatnosti dojednaných úrokov z úveru. Žalobca totiž namiesto právnej úpravy účinnej v čase uzavretia zmluvy nedôvodne porovnáva štatistické údaje iného poskytovateľa úverov (za diametrálne odlišných podmienok schválenia, bonity, zabezpečenia atď.), navyše za stavu, kedy zákonodarca výšku odplaty reguloval explicitne. Výška odplaty za úver poskytnutý na základe spotrebiteľskej zmluvy bola upravená v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. V zákone bolo pritom výslovne určené, že pri porovnávaní sa má zobrať nielen hodnota obvyklej odplaty, ale aj spôsob a miera zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov a lehota splatnosti. Za podstatné prevýšenie pritom žalovaný považoval také, ktoré je viac ako 25 až 27 %. V posudzovanej veci bola priemerná výška odplaty z úveru v danom období 49,67 % a táto nebola v dotknutej zmluve podstatným spôsobom prevýšená. Ak žalobca tvrdil, že v zmluve absentovali údaje o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, žalovaný odkázal na názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/146/2017. K tvrdeniu žalobcu o absencii termínu konečnej splatnosti úveru žalovaný uviedol, že z ustanovenia čl. 4 ods. 4.5 zmluvných dojednaní vyplýva deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu, podľa posledného splátkového kalendára, je dňom konečnej splatnosti úveru. Napokon žalovaný uviedol, že z ustanovenia čl. 9 ods. 9.1 zmluvných dojednaní vyplýva doba trvania zmluva na neurčito. K vyjadreniu boli pripojené listinné dôkazy - Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi

za 1. štvrtrok 2014, Rozpis vzorca pre výpočet RPMN k zmluve č. 8500046629, Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500046629 a Zmluvné dojednania k uvedenej zmluve.

7. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že prekážku právoplatne rozhodnutej veci môže tvoriť len rozsudok súdu, ktorý má právomoc vo veci konať, v opačnom prípade, aj keby došlo k rozhodnutiu, z právneho hľadiska by išlo o nulitný akt, resp. paakt. Rozhodcovská zmluva bola uzatvorená ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní účinného od 01. 01. 2015, preto je potrebné posudzovať platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. 12. 2014. Zmluvná podmienka, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom, a tým aj podkladom pre vykonávanie exekúcie. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6MCdo/9/2012 rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán, pričom slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Aj rozhodcovská zmluva je formulárová, nachádzajúca sa na vopred pripravenej samostatnej listine a podpísaná je oboma zmluvnými stranami. Z týchto skutočností jednoznačne nevyplýva, že ide o samostatnú zmluvu. Je nesporné, že predmetnú zmluvu podpísal žalobca spolu so zmluvou o úvere v ten istý deň ako viacero spolu súvisiacich dokumentov, pričom uvedenie rozhodcovskej zmluvy na samostatný papier malo za účel obchádzanie zákonnej úpravy ochrany spotrebiteľa a nie individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky. Napriek tomu, že rozhodcovská doložka je uvedená na samostatnom tlačive ako rozhodcovská zmluva, ide len o zmluvné dojednanie tvoriace súčasť úverovej zmluvy, ktorá má formulárový charakter a ktorej obsah spotrebiteľ nemohol ovplyvniť, preto ju v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno považovať za individuálne dojednanie. Žalobca pripojil k uvedenému vyjadreniu rozhodnutie Ústavného súdu SR z 20. 06. 2018, sp. zn. IV. ÚS 371/2018, z ktorého vyplýva, že sťažnosť žalovaného bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. V rámci uvedeného konania žalovaný namietal skutočnosť, že v exekučnom konaní sa domáhal vymozenia istiny s príslušenstvom na podklade rozhodcovského rozsudku. Z rozhodnutia ústavného súdu vyplýva, že v danom prípade nemožno uvažovať o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky, pretože táto mohla ľahko slúžiť na obchádzanie platnej právnej úpravy slúžiacej na ochranu spotrebiteľa. Ústavný súd tiež dodal, že v prípade spotrebiteľskej legislatívy je popri gramatickom výklade na mieste použiť aj výklad teleologický v súlade so zmyslom právnej úpravy, ktorý je v tomto prípade determinovaný princípom potreby zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Žalobca zároveň pripojil k vyjadreniu rozhodcovskú zmluvu s tým, že poukázal na to, že rozhodcovským rozsudkom nedisponuje. Žalovaný nevypočítal RPMN správne, pretože vychádzal z nesprávnych údajov o celkovej výške spotrebiteľského úveru. Celkom zrejmy nesúlad RPMN je zjavný už z faktu, že žalovaný krátil celkovú výšku úveru o sumu poplatku za poskytnutie fiktívnej služby na základe Dohody o poskytnutí služby. Postup žalovaného pri výpočte RPMN nebol správny, keďže z ustanovenia § 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že pokiaľ spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver, do celkových nákladov spojených so spotrebiteľským úverom treba zahrnúť aj náklady na uvedenú doplnkovú službu. O tom, že žalobca na uzavretie dohody o poskytnutí doplnkovej služby pristúpiť musel, ako aj že bez takéhoto dojednania by k uzavretiu úverovej zmluvy nedošlo, niet so zreteľom na obsah úverovej zmluvy pochyb. Vyplýva to predovšetkým zo štruktúry samotnej zmluvy, ktorá vo svojom formulárovom zhotovení v bode 8 vôbec nevytvára priestor pre prípadné odmietnutie služby spotrebiteľom a upravuje službu ako imanentnú súčasť právneho vzťahu bez alternatívy. Žalobca zotrval na svojom názore, že v úverovej zmluve absentuje údaj o konečnej splatnosti úveru, ktorý mal byť stanovený pevným dátumom. Žalobca rovnako zotrval na svojom názore o potrebe rozčlenenia splátky úveru na jej výšku, počet a termíny istiny, úrokov a iných poplatkov, k čomu odkázal na jednotlivé rozhodnutia súdov SR. K výške úrokov z úveru žalobca poukázal na judikatúru súdov SR, ktorá nespochybnila, že neprimerane vysoké úroky dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1MCdo/1/2009 zo dňa 31. 07. 2009, vyplýva, že hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách, ani pri úveroch, nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa prieciť dobrým mravom. Žalobca v podrobnostiach odkázal na jednotlivé rozhodnutia slovenských súdov, z ktorých vyvodil, že niet žiadnej pochybnosti, že úroková sadzba

dojednaná na 70 % je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca pripojil k svojmu vyjadreniu Rozhodcovskú zmluvu č. 8500046629 a uznesenie Ústavného súdu SR IV. ÚS 371/2018.

8. Okresný súd vykonal dokazovanie v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku, pričom zistil skutkový stav nasledovne.

9. Sporové strany uzavreli dňa 26. 05. 2014 Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500046629, na základe ktorej boli žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky vo výške 480,- eur, pričom tieto mali byť splatené v 48 mesačných splátkach po 24,66 eur. Celková čiastka, ktorú mal dlžník zaplatiť, dosiahla 1.183,68 eur, výška ročnej percentuálnej miery nákladov bola určená na 68,86 % a výška úrokovej sadzby dosiahla 70,03 % ročne. Súčasťou zmluvy bola aj Dohoda o poskytnutí služby, predmetom ktorej bol záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení určených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu poskytnutého na základe žiadosti/zmluvy uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru v sume 117,75 eur a za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splátok revolvingu vo výške 53,52 eur.

10. Z podania predloženého žalovaným vyplýva, že žalobcovi boli v zmysle úverovej zmluvy vyplatené prostriedky v sume 362,26 eur (č. I. 138).

11. Z obsahu listiny označenej ako Dohody o zrážkach zo mzdy - zaslanie zo dňa 23. 01. 2015 vyplýva, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu s tým, že k uvedenému dátumu zostávalo dlžníkovi splatiť na istine úveru sumu 1.109,70 eur + úrok z omeškania. Podanie uvádza variabilný symbol, ku ktorému mali byť finančné prostriedky uhrádzané, a to 8500046629.

12. Z obsahu podania označeného ako Zrážky zo mzdy - Z. L., rodné číslo XXXXXX/XXXX, zo dňa 07. 08. 2018, vystaveného spoločnosťou PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. je zrejmé, že veriteľ si voči zamestnávateľovi dlžníka uplatnil zrážky v sume 512,80 eur, ktorá suma mala predstavovať zmluvnú pokutu.

13. Z potvrdenia vystaveného spoločnosťou Verejnoprospešné služby Východná vyplýva, že tento subjekt ako zamestnávateľ zrazil zo mzdy žalobcu v prospech žalovaného celkovú sumu 1.241,72 eur, pričom finančné prostriedky boli poukazované pod variabilným symbolom 8500046629.

14. Zo špecifikácie zrážok za obdobie rokov 2015 - 2018 je zrejmé vykonanie zrážok (variabilné symboly 8500046629, 027134 a 19452016) v celkovej sume 2.127,90 eur. Z predložených poštových poukazov je preukázané, že žalobca uhradil v prospech žalovaného 3-krát sumu 24,66 eur.

15. V zmysle žalobcom predloženého výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov pre spotrebiteľský úver (č. I. 50) je zrejmé, že výška RPMN pre parametre úveru, ktorý je predmetom sporu, predstavuje 112,23 %.

16. Z obsahu Predsporovej výzvy zo dňa 16. 11. 2018 vyplýva, že žalobca si voči žalovanému uplatnil nárok na zaplatenie bezdôvodného obohatenia.

17. Z obsahu tabuľky Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2014 podľa stavu ku dňu 31. 03. 2014 mal súd preukázané údaje o poskytnutých spotrebiteľských úveroch za označené obdobie.

18. Z obsahu žalovaným predloženého výpočtu RPMN (č. I. 184) vyplýva výška ročnej percentuálnej miery nákladov úveru v rozsahu 68,86 %.

19. Z Rozhodcovskej zmluvy č. 8500046629 mal súd preukázané, že táto bola uzavretá dňa 26. 05. 2014 medzi žalobcom a žalovaným. Z jej obsahu vyplýva, že akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere s porušením, ukončením, či neplatnosťou zmluvy o revolvingovom úvere, budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z

nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho a poplatkového poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov: Rozhodcovský súd v Bratislave zriadený spoločnosťou Sdružení rozhodcov, a. s., Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o., Victoria rozhodcovský súd v Žiline zriadený spoločnosťou Victoria legal arbiter s.r.o. a Rozhodcovský súdny dvor zriadený pri spoločnosti Arbitration Tribunal, s.r.o. Výber medzi podaním žaloby na príslušný všeobecný súd alebo na rozhodcovský súd, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť, spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. Uzatvorenie tejto zmluvy nemalo byť podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere medzi veriteľom a dlžníkom.

20. Je nepochybné, že právny vzťah sporových strán má spotrebiteľský charakter - pri uzatváraní zmluvy zo dňa 26. 05. 2014 konal žalovaný v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zatiaľ čo žalobca nevstúpil do právneho vzťahu v kontexte svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 26. 05. 2014; ďalej len „Občiansky zákonník“). Rovnako možno konštatovať, že Zmluva zo dňa 26. 05. 2014 založila medzi sporovými stranami vzťah zo spotrebiteľského úveru v zmysle definície formulovanej v § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom k 26. 05. 2014 (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“).

21. Súd považoval za potrebné venovať pozornosť jednotlivým ustanoveniam spornej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným, a to najmä v kontexte ustanovenia § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré nedodržanie presne vymenovaných náležitostí zmluvy sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru.

22. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

23. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

24. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

25. Z obsahu Zmluvy zo dňa 26. 05. 2014 je nepochybné jej štruktúrovanie na časť 5 - Údaje po požadovanom revolvingovom úvere a časť 6 - Údaje o schválenom revolvingovom úvere. Označenie týchto častí pri gramatickom výklade potvrdzuje záver, že výsledok kontraktácie sporových strán je vyjadrený v časti 6, ktorá definuje jednotlivé parametre úveru - jeho výšku, počet splátok, výšku splátok, celkovú čiastku, ktorú musí dlžník zaplatiť, ročnú percentuálnu mieru nákladov, ročnú úrokovú sadzbu, priemernú ročnú percentuálnu mieru nákladov, poskytnutú čiastku revolvingu, celkovú čiastku pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť, predpokladanú RPMN úveru po poskytnutí revolvingu, ročnú úrokovú sadzbu revolvingu a ročnú úrokovú sadzbu úrokov z omeškania. Súčasťou zmluvy bola Dohoda o poskytnutí služby, v zmysle ktorej vznikol žalobcovi ako spotrebiteľovi v súvislosti so zmluvou ďalší náklad v podobe úhrady sumy 117,75 eur, ktorá bola splatná dňom uzavretia Dohody a mala byť uhradená formou započítania oproti pohľadávke dlžníka na vyplatenie úverových prostriedkov. Súd neakceptoval tvrdenia žalovaného o dobrovoľnosti uzavretia tejto dohody, keďže jej formálne začlenenie do samotného textu zmluvy danú argumentáciu vylučuje. Dohoda bola naformulovaná vo vopred pripravenom texte zmluvy a ustanovenia o možnosti jej neprijatia predstavovali skôr snahu veriteľa vylúčiť použitie ochranných spotrebiteľských ustanovení (predovšetkým týkajúcich sa výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov) a navonok prejaviti individuálnosť tejto časti zmluvy.

26. Súd považoval za dôvodné námietky žalobcu smerujúce k nesprávnemu údaju o ročnej percentuálnej miere nákladov a s tým súvisiacimi celkovými nákladmi spotrebiteľa (§ 9 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch). Výška úveru mala byť podľa zmluvy 480,- eur, výška splátok 24,66 eur a celková čiastka ktorú mal žalobca zaplatiť predstavovala podľa zmluvy 1.183,68 eur. Skutočná suma, ktorá bola žalobcovi poukázaná na účet, dosiahla podľa zhodných skutkových tvrdení sumu 362,25 eur (úverová istina 480,- eur znížená o odplatu podľa Dohody o poskytnutí služby). Vychádzajúc z daných parametrov - výška úveru 362,25 eur, úhrada v zmysle Dohody o poskytnutí služby 117,75 eur, výška splátky 24,66 eur, počet splátok 48, mal správny údaj RPMN predstavovať 213,20% (Portál finančnej osvety a ochrany finančného spotrebiteľa MF SR E.:/..P..N.-V.). Pri výpočte výšky ročnej percentuálnej miery nákladov nebolo možné v žiadnom prípade zahrnúť sumu 480,- eur ako istinu úveru, pretože táto v skutočnosti nebola nikdy poskytnutá a hneď pri uzavretí súvisiaceho kontraktu (Dohody o poskytnutí služby) bola znížená o náklad, ktorý nemal charakter úveru, ale zvyšoval zisk podnikateľa pri poskytovaní úverov. Súd súhlasí s argumentáciou o možnosti úhrady úverových prostriedkov zo strany žalovaného formou započítania, avšak nie daným spôsobom - keď mal byť očividný poplatok za poskytnutie úveru zakrytý uzavretím osobitnej dohody majúcej za následok len navyšovanie nákladov na úver. Údaj o RPMN uvedený v zmluve by bol správny jedine vtedy, ak by žalobcovi boli vyplatené prostriedky v sume 480,- eur a neexistoval by tu ďalší náklad spojený s uzavretou Dohodou o poskytnutí služby. Nesprávnosť výpočtu RPMN potvrdzuje aj fakt, že úroková sadzba mala byť podľa zmluvy vyššia ako výška ročnej percentuálnej miery nákladov.

27. V danej veci bol žalobcovi poskytnutý úver „revolvingového typu“, avšak tento reálne čerpal finančné prostriedky len jednorazovo v sume 362,25 eur, preto považoval súd za opodstatnené námietky aj v tej časti, ak smerovali k absencii údaja o konečnej splatnosti úveru (ako to už bolo vyslovené v uznesení o neodkladnom opatrení zo dňa 15. 01. 2019). Dobu trvania zmluvy bolo možné vyvodiť z počtu splátok (48), ktoré mal dlžník splácať.

28. K otázke povinného vymedzenia splátok v členení na istinu, poplatky a úroky súd uvádza, že táto otázka bola už vyriešená v judikatúre Najvyššieho súdu SR spôsobom uvádzaným žalovaným. Vzhľadom na dôvody bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru nepovažoval súd za opodstatnené ďalej sa zaoberať tvrdeniami o neplatne dohodnutej úrokovej sadzbe úveru.

29. Keďže v zmluve o spotrebiteľskom úvere došlo k nesprávnemu stanoveniu výšky ročnej percentuálnej miery nákladov v neprospech spotrebiteľa a absentovali tu údaje o konečnej splatnosti úveru, dospel k súd k záveru o tom, že dotknutý úver je bezúročný a bez poplatkov zmysle § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona o spotrebiteľských úveroch. Uvedený záver mal potom za následok vznik bezdôvodného obohatenia (§ 451 a nasl. Občianskeho zákonníka) na strane žalovaného v sume, ktorú žalobca splatil nad rámec istiny úveru.

30. Je zrejmé, že žalobca zaplatil v prospech žalovaného za posledné dva roky pred podaním žaloby formou zrážok zo mzdy sumu vo výške 575,90 eur (potvrdenia na č. I. 43 až 45) a zároveň je preukázané, že uvedená čiastka prevyšuje istinu úveru, ktorú žalobca už žalovanému splatil, preto bolo opodstatnené žalobe v časti istiny vyhovieť v plnom rozsahu.

31. Pri rozhodovaní o výške úrokov z omeškania vychádzal súd z ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojitosti s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. K prvému dňu omeškania došlo dňa 23. 01. 2019, nie dňa 23. 11. 2018, ako uvádzal žalobca. V prípade uplatnenia nároku na vydanie bezdôvodného plnenia sa splatnosť dlhu určuje v zmysle ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právny predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Žalobca nepreukázal doručenie výzvy s konkrétne určenou sumou bezdôvodného obohatenia (výzva zo dňa 16. 11. 2018 nesplnila kritériá určitosti), preto za prvý deň omeškania považoval súd deň nasledujúci po doručení žaloby žalovanému - 23. 01. 2019. Žalobcovi vznikol nárok na úroky z omeškania o päť percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba D. U. G. platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Dňa 23.01.2019 dosiahla základná sadzba D. 0,00%, výška úrokov z omeškania tak predstavuje 5%.

32. Pokiaľ ide o námietky žalovaného týkajúce sa prekážky veci rozhodnutej, k tomu súd uvádza, že rozhodcovskú zmluvu uzavretú medzi sporovými stranami posúdil ako absolútne neplatný právny úkon, a preto akýkoľvek rozsudok vydaný na jej základe treba posúdiť ako nulitný právny akt. Na podporu tohto názoru poukazuje na názor vyslovený Krajským súdom v Žiline v uznesení sp. zn. 6CoE/41/2016 zo dňa 31. 01. 2017 týkajúci sa obdobného skutkového stavu: „Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie zastáva právny názor, že za neprijateľnú je potrebné v predmetnej veci považovať rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi konania v rovnaký deň ako oprávnený s povinným uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere. Uvedená rozhodcovská zmluva bola uzavretá vo formulárovej podobe, ktorú predkladal oprávnený dlžníkom, nebola individuálne dojednaná, jej obsah povinný ani nemohol ovplyvniť, dopĺňali sa len údaje o povinnom ako meno, bydlisko a dátum narodenia. Veriteľ mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. V súlade s ustanoveniami rozhodcovskej zmluvy spočíval výber rozhodcovského súdu na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. Odvolací súd zastáva názor, že konanie pred rozhodcovským súdom iniciuje práve veriteľ. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, komu, resp. ktorému rozhodcovskému súdu, bude vec predložená. Poučenie povinného o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy s tým, že výber jednej z alternatív riešenia sporu spočíva na žalobcovi, nie je možné považovať za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania, poukázanie na rozdiely oproti rozhodovaniu na všeobecnom súde a ponechanie spotrebiteľovi sa za primeraných okolností rozhodnúť vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve. Ide len o zostručnenie obsahu rozhodcovskej zmluvy v tom smere, že oprávnený povinnému uviedol, že bude rozhodovať rozhodcovský súd vybraný oprávneným a že spor môže byť rozhodovaný aj v súdnom konaní (z čoho nie je jednoznačne zrejmé, či sa má na mysli súdne konanie rozhodcovského alebo iného súdu, napr. všeobecného) a v neposlednom rade, že výber je na žalobcovi. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98, C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05).“ Obdobne sa otázkou totožnej rozhodcovskej zmluvy zaoberal aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. IV ÚS 371/2018 do dňa 20. 06. 2018.

33. Súd na základe uvedených rozhodnutí vychádzal z toho, že bolo jeho právomocou rozhodnúť vo veci uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a z dôvodu neplatne uzavretej rozhodcovskej zmluvy zamietol návrh na vykonanie dôkazu oboznámením sa s obsahom spisu rozhodcovského súdu. V tejto súvislosti tiež stojí za zmienku fakt, že žalovaný neuplatňoval svoje nároky voči žalobcovi v exekučnom konaní, ale na základe dohody o zrážkach zo mzdy, keďže zrejme predpokladal, že rozhodcovský rozsudok nebude v duchu ustálenej judikatúry exekučných súdov akceptovaný ako spôsobilý exekučný titul.

34. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, pričom vychádzal z úspechu žalobcu v spore. Zamietnutie žaloby v časti úrokov z omeškania znamenalo len nepatrnú časť predmetu sporu, z ktorého dôvodu súd na účely posúdenia úspechu žalobcu na danú časť neprihliadal. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 CSP, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.